

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/11/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5615206298
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5615206298.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Q. L., nar. XX.X.XXXX (toho času už plnoletý) a X. L., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov: matka - U. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom T. B., A. I. XXX/XX, právne zastúpená JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou so sídlom v T. B., ul. V. XXX a otec - M. L., nar. XX.X.XXXX, bytom N. nad M., J. XX, právne zastúpený JUDr. Darinou Kurňavovou, advokátkou so sídlom v D., I. X, o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zvýšenie výživného, na základe odvolania matky a odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/18/2015-155 zo dňa 4. decembra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrhy otca (o zníženie) i matky (o zvýšenie) na zmenu výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom Q. a X. určenú naposledy rozsudkom tamojšieho súdu č.k. 7P/26/2013-234 zo dňa 27.9.2013 v sume 180 eur (Q.) a 160 eur (X.).

Vychádzal z preukázanej zmeny pomerov tak na strane maloletých detí, ako aj u matky a otca. V prípade detí ide o skutočnosť, že sú v období intenzívneho rastu, od poslednej úpravy výživného sa ich vek zvýšil o takmer dva roky. Matka má v tejto spojitosti zvýšené výdavky súvisiace so záujmovými aktivitami detí, ako aj ich zdravotným stavom, najmä v súvislosti s liečbou u čelustného ortopéda.

Na strane matky došlo k zvýšeniu príjmu, ktorý v čase posledného rozhodovania predstavoval 1.156,89 eur, aktuálne ide o sumu 1.443 eur. Prvostupňový súd súčasne poukázal na okolnosť, že matka vynaložila v rozhodnom období na kúpu fotoaparátu sumu 800 eur, čo je nadštandardný výdavok, zároveň do masy hnutelných vecí, ktorými môže jej rodina disponovať, pribudlo vozidlo o cene 22.430 eur, t.j. (cene) presahujúcej bežnú hodnotu v rámci posudzovania celoplošného spotrebiteľského spektra obyvateľstva. S vozidlom je spojená mesačná splátka 414,76 eur za finančný prenájom na základe uzavretej leasingovej zmluvy.

U otca došlo ku zmene zárobkových pomerov, keď v čase posledného rozhodovania o výživnom predstavoval jeho priemerný čistý mesačný príjem výšku 1.110,85 eur, aktuálne ide o 1.169,37 eur mesačne. Zároveň podstatná a významná zmena pomerov na strane otca nastala dňa 13.8.2014, keď sa mu narodilo tretie dieťa pochádzajúce z aktuálneho manželstva.

Nadväzne pri právnom posúdení veci súd I. stupňa konštatoval, že hoci osobné pomery na strane maloletých by za iných podmienok odôvodňovali zvýšenie výživného, u otca došlo k zvýšeniu výdavkov súvisiacich s výchovou a starostlivosťou o ďalšie dieťa. Na základe toho uzavrel, že sledujúc zachovanie

proporcionality zamietol oba návrhy na zmenu výživného a to s poukazom na objektívne nespochybný vývoj životných nákladov spojených so starostlivosťou o maloleté deti, ktorých vek sa od poslednej úpravy výživného zvýšil o dva roky (na jednej strane), a okolnosť pribudnutia ďalšej vyživovacej povinnosti u otca (na strane druhej), pri súčasnom zohľadnení aktuálnych príjmov a štandardných i nadštandardných výdavkov oboch rodičov, valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 Zákona o rodine a berúc do úvahy možnosti a schopnosti otca i matky ako i potreby maloletých detí.

O trovách konania rozhodol okresný súd s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že ich náhradu účastníkom konania nepriznal, nakoľko konanie bolo možné začať aj bez návrhu.

Proti rozsudku podala odvolanie matka maloletých detí a domáhala sa zmeny napadnutého rozsudku v podobe vyhovenia jej návrhu na zvýšenie výživného. Namietala nesprávnosť výpočtu rozsahu zvýšenia jej príjmu. V čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti totiž jej príjem síce predstavoval len 1.156,89 eur, ale poberala aj príspevok na bývanie v sume 230,50 eur, po započítaní ktorého jej celkový príjem predstavoval sumu 1.394 eur, pričom aktuálne jej príjem (v ktorom je zahrnutý aj príspevok na bývanie a príspevok na udržiavanie odevov) tvorí čiastku 1.443 eur, k nárastu teda došlo len o sumu 55,61 eur. Odvolateľka sa stotožnila so závermi okresného súdu o zvýšených výdavkoch na deti súvisiacich s obdobím ich intenzívneho rastu, záujmovými aktivitami a zdravotným stavom, ktorá okolnosť však podľa nej jednoznačne odôvodňuje zvýšenie výživného a to napriek skutočnosti, že otcovi maloletých detí pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, nakoľko došlo na jeho strane k zvýšeniu príjmu o 69,04 eur mesačne. V danej spojitosti zdôraznila, že nemožno prihliadať na otcom predkladané výdavky, ako napr. hypotéku, nakoľko ide podľa potvrdenia banky o úverový vzťah s manželkou otca a jej výlučné záväzky. Výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti je totiž práve manželka otca maloletých detí, pričom záložné právo vzniklo pred uzavretím manželstva otca maloletých detí s B. L.. To isté platí vo vzťahu k poisteniu nehnuteľnosti v sume 161 eur ročne. V reakcii na ďalšiu argumentáciu súdu uviedla, že fotoaparát bol vynaložený pre potreby rodiny maloletých detí, obdobne motorové vozidlo bolo zabezpečené z dôvodu nevyhnutnosti a je využívané jednak na prepravu maloletých detí za zdravotnou starostlivosťou, ako aj do školského zariadenia, na prepravu za mimoškolskými aktivitami a do práce.

Okrem toho odvolateľka uviedla, že otec maloletých detí žiadnym spôsobom neprispieva nad rámec určeného výživného, s deťmi sa nestretáva, celú osobnú starostlivosť zabezpečuje matka, pričom tieto skutočnosti prvostupňový súd pri rozhodovaní o návrhu nezohľadnil, rovnako nezobral do úvahy ani valorizačnú klauzulu. Napokon poukázala na skutočnosť, že aj jej pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému B..

Rozsudok napadol odvolaním i otec maloletých detí a domáhal sa zníženia vyživovacej povinnosti. Namietal, že z predložených listinných dokladov a z výpovedi matky nevyplývajú zvýšené náklady maloletých detí a neboli ani preukázané iné výdavky, než aké boli hodnotené už v konaní vedenom pod sp. zn. 7P/26/2013. Taktiež sa nestotožnil s hodnotením výšky vývoja životných nákladov ako objektívnej okolnosti, ktorá by sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Samotné zvýšenie veku totiž podľa odvolateľa nie je právne významným dôvodom, ktorý by zakladal zvýšenie výživného. Právne významnou skutočnosťou je zvýšenie potrieb maloletých, čo však v konaní nebolo preukázané.

Podľa odvolateľa súd nezohľadnil rozhodujúce okolnosti, a to že otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, zatiaľ čo matke sa zvýšila mzda o takmer 300 eur mesačne. Zároveň vytýkal súdu bagatelizovanie výdavkov na maloletého D. a neprihliadnutie na skutočnosť, že si odvolateľ založil novú rodinu a má nové bývanie, ktoré zabezpečuje z hypotekárneho úveru. Skutočnosť, že matke pribudla vyživovacia povinnosť k B. označil za bezvýznamnú, nakoľko sa premietla už v rámci predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti.

Odvolateľ uzavrel, že prvostupňový súd mal k veci pristupovať diferencovane a nekompenzovať zvýšené potreby maloletého Q., maloletého X., ktoré neboli preukázané s potrebou na výživu maloletého D., ktoré boli jednoznačne preukázané. Nezákonnosť a nespravodlivosť tohto konania spočíva v použití neexistujúcej zásady proporcionality, keď súd len kompenzoval vzájomné nároky troch detí, čo ale nie je možné.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniam rodičov ponechal rozhodnutie na zváženie súdu. Návrh otca na zníženie výživného navrhoval zamietnuť, nakoľko nie je v záujme maloletých detí, požiadavke matky na zvýšenie výživného navrhol aspoň čiastočne vyhovieť.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu matky otec zopakoval svoju argumentáciu predloženú v odvolaní a dodal, že je nutné prihliadať na otcom preukázané výdavky na hypotéku, nakoľko ju spláca práve

on a to za účelom, že si založil novú domácnosť. V tomto dome býva aj jeho manželka - matka maloletého D., ktorá má jediný príjem a to rodičovský príspevok v sume 230,20 eur mesačne. Ide o bežné výdavky spojené s riadnym bývaním a riadnymi vyživovacími povinnosťami, nemá žiadne nadštandardné výdavky obdobné výdavkom uvedené matkou.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu otca matka označila rozhodnutie súdu I. stupňa v časti o zamietnutí návrhu na zníženie výživného za vecne správne. Zotrvala na prezentovaných tvrdeniach a zdôraznila, že na pojednávaní presne špecifikovala výdavky spojené so školskými, mimoškolskými, bežnými a inými potrebami detí, ďalej výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou, pričom tieto zo strany otca neboli rozporované a nebolo navrhnuté žiadne dokazovanie v danej spojitosti. Maloletý Q. je aktuálne študentom 2. ročníka Hotelovej akadémie, pričom v čase posledného rozhodovania navštevoval základnú školu.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie v merite veci podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. rozsudok v napadnutej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

Východisko, na ktorom založil prvostupňový súd svoje rozhodnutie, t.j. porovnanie pomerov v čase predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti s aktuálnou situáciou dotknutých subjektov ako i následné pomenovanie/označenie okolností, ktoré predstavujú relevantnú zmenu určujúcich pomerov je správne a má svoj právny základ v ustanovení § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, podľa ktorého (ustanovenia) súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

Nadväzne sa odvolací súd stotožnil aj s vyhodnotením uvedených okolností, keď každá z uvedených kvalifikovaných skutočností je sama o sebe spôsobilá viesť k zmene doterajšej úpravy vyživovacej povinnosti a to či už v smere zvýšenia (nárast výdavkov u detí) alebo zníženia (pribudnutie vyživovacej povinnosti na strane otca). Určujúcim a opodstatneným je však záver prvostupňového súdu, že vzájomný účinok zistených zmien pomerov sa kompenzuje/vyrovnáva. V danej spojitosti krajský súd uvádza, že odvolacia námietka otca o nemožnosti takejto kompenzácie absolútne nezodpovedá relevantnej zákonnej úprave ani ustálenej aplikačnej praxi. V prípade kvalitatívnej zmeny protichodných kritérií určovania výšky vyživovacej povinnosti v príslušnom/adekvátnom rozsahu (t.j. pochopiteľne nie v prípade, ak zmena na jednej strane prevyšuje zmenu na strane druhej) ide o záver (o kompenzácii) logický a opodstatnený. Inými slovami, pri porovnaní zákonných kritérií je súd oprávnený vysloviť záver, že určitému nárastu výdavkov na strane jednej môže zodpovedať nárast výdavkov na strane druhej, čo v konečnom dôsledku (ako tomu je i v súdnej veci) môže viesť k záveru o zachovaní výšky vyživovacej povinnosti.

V príkrom rozpore s obsahom napadnutého rozsudku je taktiež zásadný argument otca, že súd nezohľadnil pribudnutie vyživovacej povinnosti na jeho strane. Ide o nepochopiteľné a nesprávne tvrdenie, nakoľko práve na zohľadnení tejto skutočnosti je založený záver napadnutého rozsudku.

Pokiaľ odvolateľ namieta nepreukázanie zvýšených výdavkov, odvolací súd do jeho pozornosti dáva ustanovenie §-u 78 ods. 3 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sa pri zmene pomerov vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je s vyšším vekom detí, ich rastom, záujmovými aktivitami a zdravotným stavom spojený relevantný nárast výdavkov.

Naopak, náležitým je tvrdenie otca, že pribudnutie vyživovacej povinnosti (matke) k maloletému B. už bolo posudzované v rámci predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti, nie je preto prípustné túto skutočnosť opätovne zohľadňovať. Opodstatnenou je i argumentácia otca, že nemožno prehliadať/ignorovať v rámci štruktúry jeho výdavkov náklady súvisiace so zabezpečením bývania, nakoľko ide o základné výdavky súvisiace so životným. Z toho pohľadu je bezpredmetné, že ide o vlastníctvo aktuálnej manželky otca detí, jedná sa totiž o otázku (zabezpečenia) bývania otca, jeho maloletého dieťaťa, resp. celej rodiny. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec možno dodať, že náklady (napr. v podobe nájomného) by otcovi vznikli pri zabezpečovaní bývania i v prípade, ak by bytovú otázku neriešil s manželkou prevzatím hypotéky.

Pokiaľ ide o odvolanie matky, ani jej tvrdenie, že okresný súd neprihliadal na valorizačnú klauzulu, nekorešponduje obsahu napadnutého rozhodnutia. Otázka rastu životných nákladov (okresným súdom jednoznačne konštatovaného) bola totiž súčasťou komplexného posúdenia/záveru o kompenzácii účinkov jednotlivých zistených zmien pomerov.

Obdobne zavádzajúca je i námietka o účele zakúpenia fotoaparátu a vozidla. Konštatovanie okresného súdu totiž ani v najmenšej miere nie je založené na úvahe o prípadnej neúčelnosti/ nepotrebnosti uvedených vecí, ale o nadštandardnej hodnote týchto vecí, ktorý záver odvolateľka žiadnym spôsobom nespochybnila. Zjednodušene - prvostupňový súd nevytýkal samotný fakt (resp. účelnosť) zakúpenia fotoaparátu a vozidla, ale (oprávnene) hodnotil zakúpenie fotoaparátu a vozidla v nadštandardnej cene. Vo vzťahu k argumentácii matky, že otec nad rámec určeného výživného nijako deťom neprispieva, odvolací súd poznamenáva, že osobitné nespomenutie tejto okolnosti okresným súdom neznamená, že by pri svojom rozhodovaní vychádzal z opačného záveru, t.j. že otec akokoľvek plní vyživovaciu povinnosť i nad stanovený rámec.

Napokon, čo sa týka matkou vytýkanej okolnosti, že nedošlo k takému nárastu príjmu ako konštatoval okresný súd, podľa názoru odvolacieho súdu celkový záver okresného súdu (o kompenzácii jednotlivých zmien pomerov) by obstál i napriek tejto okolnosti, nakoľko je primárne založený na kompenzácii iných rozhodujúcich skutočností a to pribudnutia vyživovacej povinnosti na strane jednej a náraste výdavkov na strane druhej.

Z popísaných dôvodov odvolací súd potvrdil (meritórny) výrok napadnutého rozsudku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti a návrhu otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Okresný súd vecne správne rozhodol i o trovách konania. Zhodná procesná situácia i právna úprava sa pritom vzťahuje i na konanie pred krajským súdom. Súdená vec totiž aj v štádiu odvolacieho konania je naďalej konaním, ktoré môže začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.). Z toho titulu žiaden z účastníkov nemá právo ani na náhradu trov odvolacieho konania (§ 146 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e**